http://edoc.bseu.by

типом жесткого протекционизма во внешнеинвестиционной политике государства.

Список источников

1. Baldwin, D. A. Economic Statecraft / D.A. Baldwin. – Princeton: Princeton University Press, 2020. – 455 p.

2. Economic Sanctions Reconsidered. History and Current Policy / G. C. Hufbauer [et al.]. – Washington : Institute for International Economics., 1990. – 270 p.

3. International Investment Implications of Russia’s War Against Ukraine. – Paris : OECD Publishing, 2022. – 28 p.

4. World Investment Report 2022: International Tax Reforms and Sustainable Investment. – New York ; Geneva : UN, UNCTAD, 2022. – 221 p.

5. Дораев, М. Г. Экономические санкции в праве США, Европейского союза и России / М. Г. Дораев. — М. : Инфотропик Медиа, 2016. – 216 с.

6. Международная инвестиционная деятельность : учеб. пособие / Е. Н. Петрушкевич [и др.] ; под ред. Е. Н. Петрушкевич. – Минск : БГЭУ, 2021. – 345 с.

***І.І. Таркан**, старэйшы выкладчык*
БДПУ ім. М. Танка (Мінск)
Навуковы кіраўнік – М.А. Мажэйка, доктар філасофскіх навук, прафесар
БДУКіМ (Мінск)

БЕЛАРУСКА-ІНДЫЙСКІЯ АДНОСІНЫ ВА УМОВАХ ГЛАБАЛІЗАЦЫІ: ЦЫВІЛІЗАЦЫЙНАЕ ВЫМЯРЭННЕ

Развіццё сусветнай супольнасці ў рамках глабалісцкай мадэлі грунтуецца на каштоўнасных арыенцірах, якія скláліся ў заходняй цывілізацыі і таму адлюстроўваюць культурныя асаблівасці, уласцівыя яе гістарычнай дынаміцы. Спроба надаць дадзеным арыенцірам імператыўна-універсалісцкі характар выклікае супрацьдзеянне з боку незаходніх краін і падвяргаецца ўсё большай крытыцы ў сучасных сацыяльна-гуманітарных ведах.

У сувязі з гэтым адзначаецца, што згодна з еўрацэнтрызмам «агульначалавечыя каштоўнасці» разглядаюцца толькі ў нормах палітычнага, прававога і сацыяльна-эканамічнага жыцця сучаснага Захаду. Тым самым ігнаруюцца культурныя дасягненні іншых народаў і, перш за ўсё, вялікіх цывілізацый Усходу, асабліва тых, якія з'яўляюцца альтэрнатыўнымі ў адносінах да сучасных тэндэнцый развіцця заходняй цывілізацыі, якая ўвяла

чалавецтва ў тупік глабальнага экалагічнага, палітычнага і сацыяльна-эканамічнага крызісу. [5, с. 395–397].

Цывілізацыяй, якая адыгрывае важную геапалітычную ролю і прадстаўляе альтэрнатыву глабалісцкай мадэлі свету з'яўляецца індыйская. Як вядома, культурную аснову індыйскага грамадства складаюць прынцыпы, сфармуляваныя ў ведах – санскрыцкіх, філасофска-рэлігійных тэкстах. Адным з галоўных прынцыпаў развіцця шматвяковай індыйскай цывілізацыі з'яўляецца выкладзены ў Ішапанішад прынцып, вядомы як ішавасйям ідам сарвам – «кожны павінен карыстацца толькі тым, што яму неабходна і выдзелена яму як яго доля, і не замахвацца ні на што іншае» [2, с. 19].

Асаблівую актуальнасць гэты прынцып набывае ва ўмовах дынамікі сучаснай заходняй супольнасці з яе арыентацыяй на палітычны і эканамічны экспансіянізм.

Знаходзячыся ў цэнтры Еўропы і, з прычыны гэтага адчуваючы інтэнсіўны ціск з боку заходняй супольнасці, Беларусь развівае адносіны з альтэрнатыўнымі сусветнымі цэнтрамі палітычнага, эканамічнага і культурнага ўплыву, у тым ліку з Індыяй.

Актыўны інтарэс да Індыі склаўся ў Беларусі яшчэ ў савецкі перыяд. Урад Савецкага Саюза мэтанакіравана фармаваў у грамадзян стаўленне да Індыі як да сяброўскай краіны, якая змагаецца за сацыяльныя пераўтварэнні. Савецкая прэса прапагандавала героіка-рамантычныя выявы індыйскіх палітычных лідэраў – М. Гандзі, Дж. Неру. Шырока перакладаліся і публікаваліся творы Р. Тагора. Замацаванню рамантычнай выявы Індыі ў свядомасці савецкіх грамадзян спрыялі візіты яе лідэраў у Савецкі Саюз: І. Гандзі – у 1963, 1976 і 1982 гг., Р. Гандзі – у 1985 г. (прычым апошні наведваў менавіта Беларусь) [1; 3; 11].

Неўзабаве пасля набыцця Беларуссю суверэнітэту ў маі 1992 г. у Мінску было адкрыта дыпламатычнае прадстаўніцтва Індыі. Прэзідэнт Рэспублікі Беларусь А. Р. Лукашэнка наведаў Індыю з дзяржаўнымі візітамі ў верасні 1997 г., красавіку 2007 г. і верасні 2017 г. У чэрвені 2015 г. адбыўся першы ў гісторыі двухбаковых адносін візіт Прэзідэнта Рэспублікі Індыя П. Мукерджы ў Беларусь.

У ходзе візіту А. Р. Лукашэнкі ў Індыю ў 1997 г. былі закладзены асновы для доўгатэрміновых беларуска-індыйскіх адносін у гандлёва-эканамічнай і навукова-тэхнічнай сферы [8].

У пачатку 2000-х гг. у Індыі створана таварыства беларуска-індыйскага сяброўства. Цяпер таварыства дружбы «Індыя-Беларусь» аб'ядноўвае значную колькасць бачных індыйскіх палітыкаў, грамадскіх дзеячаў і бізнесменаў [6].

У час наведвання Індыі А. Р. Лукашэнка ў 2007 г. быў падпісаны шэраг дакументаў па супрацоўніцтве ў галіне сельскай гаспадаркі, культуры,

мастацтва, адукацыі, сродкаў масавай інфармацыі і друку, падпісана выканаўчая праграма супрацоўніцтва ў галіне навукі і тэхнікі [4].

У 2017 г. па выніках візіту кіраўніка беларускай дзяржавы ў Індыю вызначаны пералік прыярытэтных праектаў у галіне адукацыі, машынабудавання, сельскай гаспадаркі, навукі і тэхнікі, фармацэўтыкі, нафтаздабычы, калійных угнаенняў, інвестыцыйнага і іншага супрацоўніцтва [9].

Для абмеркавання актуальных праблем двухбаковага супрацоўніцтва на міжурадавым узроўні створана Беларуска-Індыйская міжурадавая камісія па супрацоўніцтве ў галіне эканомікі, гандлю, прамысловасці, навукі, тэхналогій і культуры. Дзелавыя колы Індыі праяўляюць значную цікавасць да супрацоўніцтва з Беларуссю ў галіне паставак лекаў, гарбаты, спецый, арганізацыі сумесных вытворчасцей у Індыі на базе беларускіх тэхналогій і абсталявання ў сферы мікраэлектронікі, оптыкі, машынабудавання [6]. У 2017 г. Міжурадавай камісіяй быў арганізаваны Беларуска-Індыйскі бізнес-форум, удзельнікамі якога была прадстаўлена канцэпцыя беларуска-індыйскага інвестыцыйнага кластара ў Аршанскім раёне Віцебскай вобласці [7].

Паспяхова развіваецца беларуска-індыйскае навукова-тэхнічнае супрацоўніцтва. Каардынацыю гэтага супрацоўніцтва ажыццяўляе двухбаковая міжурадавая камісія па супрацоўніцтве ў галіне навукі і тэхнікі [6].

У сферы гандлёва-эканамічных адносін большая частка беларускага экспарту ў Індыю прыпадае на калійныя ўгнаенні. У той жа час хуткімі тэмпамі расце і высокатэхналагічны складнік экспарту, куды ўваходзяць такія тавары, як хімічныя валокны, аптычныя прыборы, кантрольна-вымяральнае абсталяванне, металаапрацоўчыя станкі [6].

Індыя і Беларусь падзяляюць агульныя падыходы да вырашэння многіх праблем сучаснасці. Краіны паспяхова супрацоўнічаюць у рамках міжнародных арганізацый: ААН, Руху Недалучэння. Актыўна развіваецца міжпарламенцкае супрацоўніцтва. Парламентарыі дзвюх краін канструктыўна супрацоўнічаюць у рамках Міжпарламенцкага саюза [6].

Пазіцыі Беларусі і Індыі блізкія па асноўных пытаннях падтрымання міжнароднага міру і бяспекі, падыходах да рэалізацыі парадку дня ў галіне ўстойлівага развіцця на перыяд да 2030 г., а таксама рашэнняў асноўных міжнародных самітаў і канферэнцый [10].

Беларусь і Індыя канструктыўна супрацоўнічаюць па пытаннях правоў чалавека ў ААН. Індыя з'яўляецца членам Групы сяброў, якія аб'ядналіся ў барацьбе з гандлем людзьмі, і пастаянным суаўтарам беларускіх рэзалюцый па барацьбе з гандлем людзьмі. Беларусь падтрымала ініцыятыву Індыі аб абвяшчэнні 21 чэрвеня Міжнародным днём йогі. Краіны рэгулярна падтрымліваюць адна адну на выбарах у органы і ўстановы сістэмы ААН [10].

Такім чынам, Беларусь і Індыя маюць доўгую і насычаную гісторыю супрацоўніцтва. Адметна, што асновай такога супрацоўніцтва з'яўляецца не толькі эканамічная і палітычная мэтазгоднасць, але і тое, што абедзве краіны прытрымліваюцца прынцыпаў, заснаваных на ўзаемнай павазе каштоўнасных арыенціраў адна адной. Такая мадэль дае магчымасць паглыбляць працэсы міжкультурнага дыялога дзвюх краін, адкрываючы больш шырокія перспектывы для далейшага ўзаемадзеяння.

Спіс крыніц

1. Беларусь является важным международным партнером Индии [Электронный ресурс] // Коммунистическая партия Беларуси. – Режим доступа: https://news.tut.by/society/444705.html. – Дата доступа: 5.01.2018.

2. Бхактиведанта Свами Прабхупада, А. Ч. Шри Ишопанишад / А. Ч. Бхактиведанта Свами Прабхупада. – М. : The Bhaktivedanta Book Trust, 2011. – 176 с.

3. Визит Индиры Ганди в СССР [Электронный ресурс] // Библиотека изображений : РИА Новости Медиабанк. – Режим доступа: https://riamediabank.ru/media/146530.html. – Дата доступа: 15.11.2022.

4. Завершились официальные визиты в Султанат Оман и Индию [Электронный ресурс] // Президент Республики Беларусь : официальный Интернет-портал Президента Республики Беларусь. – Режим доступа: https://president.gov.by/ru/events/zavershilis-ofitsialnye-vizity-v-sultanat-oman-i-indiju-2615. – Дата доступа: 15.11.2022.

5. Кузнецов, А. В. Практикум по философии : Социальная философия / А. В. Кузнецов, В. В. Кузнецов. – Минск : АСАР, 2007. – 832 с.

6. О белорусско-индийских отношениях [Электронный ресурс] // Министерство иностранных дел Республики Беларуси. – Режим доступа: https://mfa.gov.by/press/news_mfa/f41cf28d4250e812.html. – Дата доступа: 15.11.2022.

7. О Белорусско-Индийской Межправительственной комиссии по сотрудничеству в области экономики, торговли, промышленности, науки, технологий и культуры [Электронный ресурс] // Министерство иностранных дел Республики Беларуси. – Режим доступа: https://www.mfa.gov.by/press/news_mfa/bf744b1192a97291.html. – Дата доступа: 15.11.2022.

8. Официальный визит в Индию [Электронный ресурс] // Президент Республики Беларусь : официальный Интернет-портал Президента Республики Беларусь. – Режим доступа: https://president.gov.by/ru/events/oficialnyy-vizit-v-indiyu. – Дата доступа: 15.11.2022.

9. Официальный визит в Республику Индия [Электронный ресурс] // Президент Республики Беларусь : официальный Интернет-портал Президента Республики Беларусь. – Режим доступа: https://president.gov.by/ru/events/ofitsialnyj-vizit-v-respubliku-indija-17025. – Дата доступа: 15.11.2022.

10. Политические отношения между Республикой Беларусь и Республикой Индия [Электронный ресурс] // Посольство Республики Беларусь в Республике Индия. – Режим доступа: https://india.mfa.gov.by/ru/bilateral_relations/political/. – Дата доступа: 15.11.2022.

11. СССР – Индия, могучее дерево дружбы [Электронный ресурс] // Документальный фильм. 1982. Реж.: А.Павлов. Текст: В.Тарасов. Производство: ЦСДФ (СССР). – Режим доступа: https://www.net-film.ru/film-8693. – Дата доступа: 05.01.2018.